

ક્રિ. મત ૦-૩-૦ (ગણ ગાના)

શા. ખુબચંદ્ર અમીચંદના ધી સુરત 'નેત' એનજન ની-દીઠ
પ્રેમમાં પ્રભુશંકર નરભેરામ બે સે હાપ્યું છે. ખાલીયા ચક્રા-સુરત.

આ નાટક (રૂકમણી સ્વયંવર) રજીસ્ટર કરાવી માલીકે
અવ' હક્ક સ્વાધીન રાખ્યા છે, માટે તેમની ખીત
રજા શિવાય કોઈએ બજાવવું, બજાવવું
હાપવું કે હપાવવું નહીં.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૭૫ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ રૂઢિપુત્ર સ્વયંવર

વિષય ૬ - : ૨ - ૧

રૂકમીણી રવચવર નાટકનો દુક સાર,

(મંગળાચરણ) અંક ૧ લો.

પ્રવેશ ૧ લો.—કૃષ્ણ પ્રત્યે વૈભવ દર્શાવતો શીશુ
ચાળ, તેના મીત્ર રૂકમીનું આવવું, રૂકમીણીના રવચવરનું
શીશુપાળને આમંત્રણ, બંનેનું કુંડીનપુર જવું.

પ્રવેશ ૨ લો.—રૂકમીણી તથા અર્ધચંદ્રે. હાસ્યવી
નોદ, રૂકમીણીનો કૃષ્ણ પ્રત્યે અનન્ય પ્રેમ, રૂકમીનું આવવું
શીશુપાળનેજ ધ્રુવમાળા પહેરાવવા કહવું, રૂકમીણીને
કૃષ્ણને સંદેશ.

પ્રવેશ ૩ લો.—સત્યભામાની સખી નાગરીકા પર
મોહાશકત થયેલ મદનસેનનું નાગરીકાની છત્રી લઈ આવવું,
નાગરીકાનો મેળાપ, પ્રેમની માગણી, નાગરીકાનો ઈન્કાર,
મદનસેનની બળજોરી, શ્રીદામાનું આવવું, મદનને મલ
પઠવો, બાદ મદનની સ્ત્રી રતીનું આવવું, મદનની કંઈ
સ્ત્રીતી, મદન તથા રતીનું જવું. ત્યારબાદ શ્રીદામા તથા
નાગરીકાનો શુભારીક અર્ધચંદ્રે હાસ્યવીનોદ, તથા કૃષ્ણ
તેમજ સત્યભામાને કુવર્ણ સરોજ બામમાં મેળવવા બંનેને
સંદેશ અને જવું.

પ્રવેશ ૪થો—સકેત પ્રમાણે કૃષ્ણને લઈ શ્રીદામાનું
 સુવર્ણ સરોજ બાગમાં આવવું, મણીચાર તરીકે કૃષ્ણને
 હિંદેશતાં, સત્યભામાનું આવવું; સત્યભામા તથા કૃષ્ણનો
 પ્રેમ, સત્યભામા પીતા શત્રાણતનું આવવું, અને સત્યભા-
 માને લઈ આવ્યા જવું, તેટલામાં રૂકમીણીનો સંદેશ, પત્ર
 લઈ કનક માલીકાનું આવવું, પત્રની બીના બાણી રૂકમીણી-
 ના સ્વયંવરમાં જવા કૃષ્ણનું તુરત કુંડીનપુર તરફ વીદાય થવું.

પ્રવેશ ૫મો—કૃષ્ણ કુંડીનપુરમાં આવ્યાના સમાચાર
 બાણી ખુશી થતા રૂકમીણી, શીશુપાળ તથા કૃષ્ણનું આવવું
 સુદની તઈયારી, ભીષ્મક મહારાજનું આવવું. તકરારનું
 સમાધાન, બધાનું જવું, રૂકમીણી તથા કનક માલીકાનું
 આવવું, કૃષ્ણ કુંડીનપુરમાં પધાર્યા છે, તેવા શુભ સમાચાર
 કનક માલીકાએ રૂકમીણીને આપવા, તથા રૂકમી અને
 શીશુપાળ સાથે કૃષ્ણની બ્રાહ્મચાલી થઈ તે વીશે પણ બાણી
 કરવી, રૂકમીણીની ચીન્તા અને પ્રભુ પ્રાર્થના.

પ્રવેશ ૬ઠો—ઠાઠ માઠ કરી નાગરીકાને મળવા જવા
 માટે મહનસેનની તૈયારી, રતીએ મના કરવી, પરસ્પર
 અકમક અને સલાહ. બાદ સત્યભામાને સુવર્ણસરોજ બાગમાં
 કૃષ્ણદેવની સુલાકાતે લઈ ગયેલ હોવાથી શત્રાણતે નોકરી-
 અંધી રજા આપેલ નાગરીકાનું શ્રીદામાપર ચીડાતા આવવું
 શ્રીદામાનો મેળાપ, સત્યભામાને ઘરમાં ફેરફાર છે તે

નાગરીકાદ્વારા શ્રીદામાએ જાણવું, જોશીનો વેશ લઈ સત્ય
જામાને મુક્ત કરવાના સાધનો માટે જવું. તથા આવતી
ઠાઢે થોકસ જગ્યાએ મળવાનો નિશ્ચય કરી બનેનું વીદ્ય થવું.

પ્રવેશ ૭મો—ફકમણી સ્વયંવર શીશુપાળ, તથા
ફકમણી ઉપરાઈ, કૃષ્ણદેવની ગાંભીર્યતા, કથકૌશીક કૃષ્ણના
મીત્રની ઉદારતા, યુદ્ધની તૈયારી, ફકમણીના વીનવવાથી
મુદ્ધ તથા સ્વયંવરનું બંધ રહેવું.

[રૂપ]

અંક ૨ જો.

પ્રવેશ ૧ લો—ફકમણી પોતાને ન મળવાથી તથા
સ્વયંવરમાં અપમાનીત થવાથી કૃષ્ણ, બીષ્મક, તથા ફકમણી પર
ક્રોધ કરતો શીશુપાળ ફકમણીનું શાન્તવન, તથા ફકમણી
શીશુપાળને જ વચનનો ફકમણીનો ઠરાવ બદલામાં શીશુપાળ
તરફથી મહારાજા જરામંધના સેનાપતીપદનો મુકુટ ફકમણીને
બેટ, ફકમણીએ તે મુકુટ ફકમણી પાસે મોકલાવવો અને
શીશુપાળ સાથે લગ્ન કરવા ફરજ પાડવી.

પ્રવેશ ૨ જો—મુગ્ધને જોતી ફકમણી, કૃષ્ણદેવ પ્રત્યે
પોતાનો અનન્ય પ્રેમ; બીષ્મક મહારાજનું આવવું, કૃષ્ણદેવની
મહત્તા, અને શીશુપાળ તથા ફકમણીની દુષ્ટતા વીશે તેમના

કુદ્દાર, રૂકમીનું આવવું. શીશુપાળ સાથે પરણવા માટે રૂકમીણીને દમઘાટી તથા પીતાને પોતાની વાતમાં સામેલ કરા દમ, સામેલ ન થવાથી લીખક કેદ.

પ્રવેશ ૩ જો—જૈરીને થાપ આપી નાગરીકાની મુલાકાતે ચીકળેલો મદનસેન શ્રીહામાનું છુદા જોશીના વેશમાં આવવું. સત્યભામાની મા ત્રાશમતીને જ્યોતીષ વીધાર્થી સમાવી નાગરીકાની નોકરી તથા સત્યભામાને કેદ કરેલા છે, તે જોરડાની સાવી ચોક્કસ જગ્યાએ કાયમ કરાવવી, બાદ નાગરીકાનો મેળાપ, પરસ્પર ગમ્મત, મદનસેનની મુલાકાત, તથા મદનસેનની કમ્બખ્તી.

પ્રવેશ ૪ થો—રૂકમીણી તથા સખીનું આવવું. કૃષ્ણદેવનું ગોવાળ રૂપે આવવું. પાછળથી કૃષ્ણરૂપે પ્રત્યક્ષ થવું. રૂકમીણી હરણ.

પ્રવેશ ૫ થો—વીરહીણી સત્યભામા કૃષ્ણના વીગરમાં નાગરીકાનું આવવું, સત્યભામાને ધીરજ, સત્યભામાએ ચીતરેલી કૃષ્ણદેવની છબી લેઈ નાગરીકાનું જવું, સત્યભામાની દુઃખદસ્થિતી.

પ્રવેશ ૬ થો—શ્રીહામાપર ચીકાલી ગોપી, મદનસેનનું આવવું, શ્રીહામા નાગરીકાને પરણાવવાનો છે, કહી ગોપીને કથારે ઉશ્કેલી, બાદ શ્રીહામાનું આવવું. મદનનો ગલરાટ, પેટીનો આશ્રય, પરીણામે બહેર થવું, મદનને માર.

પ્રવેશ ૭ ભો—શ્રીકૃષ્ણ તથા રૂકમણી દ્વારકા તરફ
 રવાના, સામી કેટલાક સૈનીકોસહ આક્રમણ કરશે તેના
 કથકૌશીક તરફથી કૃષ્ણને સમાચાર મળવા શ્રીકૃષ્ણનું નીકળવું
 લીમક મહારાજને બંદીખાનામાંથી છોડાવી દ્વારકા લઈ
 આવવા માટે શ્રીકૃષ્ણની કથકૌશીકને સુચના, રૂકમણીનું
 તથા બળરામનું સૈન્યસહ આવી પહોંચવું પરસ્પર યુદ્ધ,
 રૂકમણીનો પરાજય, રૂકમણીના રનેહની ખાતર રૂકમણીને
 શ્રીકૃષ્ણ બાનમાં ન મારતા કંઈક બચાવી છોડી દેવો. હા.પ.

અંક ૩ ભો.

પ્રવેશ ૧ ભો—પુત્રના હાથથી કેદ લોગવતા દુઃખદ
 સ્થિતિમાં લીમક, કથકૌશીકનું આવવું. લીમકને મુક્ત કરી
 બંનેનું દ્વારકા તરફ વીદાય થવું.

પ્રવેશ ૨ ભો—શ્રીકૃષ્ણથી હાર પામેલા રૂકમણીને કેટલાએક
 સખાઓનું ચાન્તતાન રૂકમણીને બાપલાત કરવા નીવડ્ય,
 શ્રીકૃષ્ણને તેમ થતા અટકાવવો, અને ફરી તે મોટા બળ સાથે
 દ્વારિકાપર ચઢાઈ કરવાનો ઠરાવ અને વીદાય થવું.

પ્રવેશ ૩ ભો—સત્યભામાના વીરો મા કામથી પીડિત
 થતા કૃષ્ણ શ્રીકૃષ્ણનું સત્યભામાના સમાચાર તથા શ્રીકૃષ્ણની
 સત્યભામા પી ચીતરેલી છબી લઈ આવવું. તેટલામાં રૂકમણીનું

આવવું, હાસ્યવીનોદ રૂકમણી પાસે શ્રીદામા દ્વારા સત્યભામા પ્રેમ સંબંધી ખુલાસો, રૂકમણીનું પ્રસન થવું. બધાનું જવું.

પ્રવેશ ૪ થો—મદનના વર્તનથી કંટાળી ગયેલી સ્ત્રી પોતાના પીતાને ત્યાં જવાની તંદયારીમાં શ્રીદામાની સ્ત્રી ગોપીનું આવવું. અને રતીને ધીરજ, નાગરીકા શ્રીદામાની સાથેજ પચ્છુનાર છે, તેવો ખુલાસો નાગરીકાના પ્રેમમાં પાછા પડેલ મદનનું આવવું, ગોપીદ્વારા, મદનની કસોટી, રતીની ખાત્રી થવી, રતી તથા મદનનો સુખ સંસાર.

પ્રવેશ ૫ મો—સત્યભામાને મળવા માટે શ્રીકૃષ્ણનું શ્રીદામા સાથે આવવું, તેમજ સત્યભામા તથા નાગરીકાનું આવવું, શૃંગારીક વીનોદ બાદ નારદનું આવવું. શ્રીકૃષ્ણ તથા સત્યભામાના તથા નાગરીકાના અને શ્રીદામાના લભ, શત્રુહત, યાદમતી, ભીષ્મક, રૂકમણીનું આવવું, ભીષ્મકના હાથે તથા શત્રુહતના, હાથે કૃષ્ણને કન્યાદાન રૂકમી તથા શીશુપાળનું સૈન્યસહ ચડી આવવું, પરસ્પર સુદ્ધ, રૂકમી શીશુપાળનો પરજય, રૂકમીણીના વીનવવાથી તેઓને ભવતદાન.

ૐ શાંતી. શાંતી. શાંતી.

શ્રી રૂકમણી સ્વયંવર નાટકના પાત્ર

પુરૂષ પાત્રો.

શ્રીકૃષ્ણ.....દ્વારીકાધીશ દીવ્યનાયક.

લીંગમ.....કદીનપુરના મહારાજ, રૂકમણીના પીતા

શિશુપાળ.....રૂકમણી સાથે લગ્ન કરવાનો ઉમેદવાર
જરાસંઘનો સેનાપતિ.

રૂકમીયો.....લીંગમકનો પુત્ર, રૂકમણીનો ભાઈ

કંથકૈશીક.....શ્રી કૃષ્ણનો પરમ મીત્ર

સત્રાણત.....સત્યભામાનો પીતા યાદવ

શ્રીદામા.....ગોવાળ. કૃષ્ણનો બાળમીત્ર

મદનસેન.....દેવસેન યાદવનો પુત્ર, રતીનો પતી નારદ,
દરબારી દ્વારપાલ સેવક વીગેરે

સ્ત્રી પાત્રો

રૂકમીણી.....રાજા લીંગમકની પુત્રી. કૃષ્ણ પત્ની

સત્યભામા.....સત્રાણત યાદવની પુત્રી કૃષ્ણની પત્ની

નાગરિક.....સત્યભામાની સખી શ્રીદામાની સ્ત્રી

ગોપી.....શ્રીદામાની માતા

રતિ.....મદનસેનની સ્ત્રી

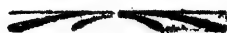
ચાત્રમતિ.....રૂકમણીની સખી

કનક માલિકા.....રૂકમણીની સખી

દાસ, દાસીઓ, વારાંગનાઓ. વીગેરે.

॥ तत्सत् परमात्मने नमः ॥

शक्तिभाषी स्वयंवर नाटकनां गायने

सुत्रधार— भंगणाचरण.

श्री राधावरश्याम वंदु प्रभु
प्रीयना आलींगने अंदीत जेना
अंदन लीप्त शुभ गात्र.....वंदु०
अंद्रथी अंभर वन भुमी सुंदर
पृष्ठ घटा घन
रजनी परम रम्य प्रकाश
यमुना तटीनी कुंजवास राधा भाधव वन वीलास
सुरत जनीत स्वदेहार सखित शोभीत हृदय जाव
सङ्ग करे सङ्ग मनोकाभ.....वंदु०

गाथाओ—

१

गाथा राधावर श्याम गोपीजन मन वीश्राम
योगीजन मन आश्रम आह्व
गोपी भन भान सरस रसीया रसरानंदे
योगी भन भान सरस वसीया हंसराज जे

મધુર મુરલીના ગાને હા હા
ઘેલી કીધી પ્રજા વામ હા હા

નંદના નંદન જગદા નંદન વંદન ચરણમાં...આઓ

બાળાઓ—

૨

રૂપેરી રંગ રાતડી પુરણ ચંદ્ર પ્રકાશ
કૃષ્ણ ચંદ્ર સહ કામીની રમતી રાસ વિલાસ
હાંરે રંગ રસિયે રમાડી રાતલડી
મધુરી મનને લેભાવતી સોહાવતી રીઝાવતી
ઉર એમ ઉમરાય ચકોર ચંદ્રને જયમ રહાય
જગત જીવનમય જણાય

બહાલો વગાડે વાંસળી ગોપી ગાવે ગીત
આનંદ વરસે અતી ઘણો, ભાંગી ભવની લીત
નૃત્ય સહ તાળી કરે લેતાં
રમ્યા રસ રાજથી રંગની રેલ
દુઃખડાં દુર થયારે જોલ—

રૂકમીણી—

૩

સુંદરવર શ્યામ શરીર એ મોહન મુતિ મનાહારી
નવીન નવીન સુંદરતા ભરી જ્યાં
નીરખી નયન અમૃત રસ પીતા
તૃપીત ચક્ષુ રહી મારી
જ્યાં જ્યાં દ્રષ્ટી ફરતી મારી ત્યાં રાખાવર કુંજ બીહારી
મુરલી અપરવર મારી—

ગગન સદ્રશ ઘન શ્યામ સુંદર એ
સકળ પ્રજાંડ વીસે ભરપુર એ
સુખ મન રજની વીહારી શ્રી કૃષ્ણ ચંદ્ર છળી નયારી—સુંદર

રૂક મીણી—

૪

ચિત્ત ચોર એ નંદ કિશોર કને કહેજે સજની કડથા કરજો
 નથી કાગળ આપણું લેખ નિધિ નથી અક્ષર અક્ષર પ્રેમ નિધિ
 તેમાં સ્નેહની શાહી મેં પુરી દીધી વાંચીને દીનાનાથ દુખ હરજો
 સોંપ્યું મેં તનમન પ્રિયતમ તમને હરકાર ખીજાની નલેશ મને
 દીલ નાવડુ આપ સુકાની કને હવે આપજ હાથ હરી ધરજો—
 સખી—અધીરા સખી એ ગિરધારી તને

મળશે હૃદયકેશ મુસારી તને
 સખી સીંચશે સ્નેહનું વારી તને

વર વલ્લભ એ 'બહાલથી વરજો—

નાગરિકા—

૫

જેને જોઇન (૨) તું જોર
 તેના ચીતડામાં ચોર કોરે કાળજડાની કોર—
 રસ સાગરમાં નાચ નચાવે, લોચનમાં રસ ચોરજ આવે
 અંગને નવીન આપ ચડાવે,

એકજ વાત એ ધ્યાનમાં આવે,
 નાવલીયો આવી નેહથી બાંધે, દીલડાં કેરા દોર—જેને—

નાગરિકા તથા શ્રીદામી—૬

નાગરિકા—રત્ન કુંદનનો યોગ હંસ પદ્મિની સંયોગ
 એજ વર વધુને યોગ્ય વસુદેવ નંદ એ—

સોનુ ન મળે સુગંધ એથી શો ભલો સંબંધ
ખીલશે કુમહ લોગી જોઈ કૃષ્ણ ચંદ્રને—

શ્રાદ્ધમા—શ્નેહ સમજવી શ્રીગોપાળને બોલાવી લાવું
ભામાથી લેટાડુ મારા ભાઈબંધને
વૃક્ષ વેલી મેળવીને કેળવી ગોવાળ કળા
વરાતું કુંવારી કન્યા નંદ નંદને

સત્યભામા

૭

મણીના ચોર એ મુસરીરે નટવર ગીરધારી
રમણી મણી રાધા મુખ ચંદ્ર ચક્રાર
નવલ યુવતીના નવલ યુવામણી ચોરે નંદકીશોર
નવગીતના રમણી અધર રસના રસીયા

નંદ કીશોર રમણી—

જળરે જમુનામાં અમેઃ જળ કિડા કરતાં બાઈ
ઠાકોર આવ્યા તે ઠાર (૨) :

હરી વસ્ત્ર બેઠો વટના વૃક્ષરે કપટી કાનુડો

રમણી મણી રાધા મુખ ચંદ્ર ચક્રાર

સખ્યા અમય જળ જમુના હું ભરવા ગઈતી

જમરૂં છીધું ત્યાં જોર (૨)

માટને ફાડી નીચ ઢોળી બતાવ્યો સોર

રમણી મણી રાધા મુખ ચંદ્ર ચક્રાર—

સત્યભામા તથા કૃષ્ણ— ૮

સત્યભામા—હાં હાં રે કર મુકો મોહનજી મારો

કાંઈ શરમ ક્યામળા ધારો

અહીં નથી યમુનાનો આરો—

હું છું લોળી રાજકુમારી જાણો નહી વૃજનારી

ગિરધારી હું હારી.

કૃષ્ણ—છે પ્રેમ રંધ કઈ ન્યારો તું રસ સરીતાનો આરો

હું પ્રેમ પિપાસુ તારો—કર મુકો.

કૃષ્ણ—

૯

અખીલ વિશ્વના સૃષ્ટિ પાલન કર્તા કૃષ્ણ કૃપાલ

કેશવ કર્તા કૃષ્ણ કૃપાલ

ધર્મ ઉદ્ધારણ કારણ પ્રગટયા આપજ દીન દયાળ

નટવર આપજ દીનદયાળ

આપ ચરણમાં કરે પ્રાર્થના કુંડિન નૃપની આજ

રાજહંસી કુંવરી હૃદયથી માનસવાસી મરાલ

કહી હંસણી કરશે વાયસ શિશુપાળ વિકાળ

માણ તણય તેથી ઉદ્ધારી લેને હરી સંભાળ

રૂઢીભીણી—

૧૦

કુમતી નાવ છે અમારી મુશરી લેજો તારી તમે

આત્મ સખા અંતરની સમજો આપજ હૃદય વિકારી

આપ શરણુ વીણુ લવસાગરમાં ડોણુ ગતિ છે ભારી
 પોતે દીનાનાથ અને હું અબળા દીન દુઃખીયારી
 આપ ચરણુ આશ્રય વીના ભારી લાજ રહેવી છે ભારી
 દુખતી૦

રતિ—

૧૧

મુખડાના મીઠા છે ઠગારારે અંતરના ખારા
 જાણ્યા મેં પુરા ધુતારા
 હાલી મવાલી જેવા મતલબીયા મીત્ર મળ્યા છે.
 સંસાર મુખથી બહાલા અમને અબળા કયા છે
 પનારા તમથી શા પડ્યા છેરે—અંતર૦
 અમે છોને જુરી મરીયે તમને તેની શી પરવા
 ઉપરથી જુઠી પ્રીતિ રાખો અમને છેતરવા.
 જાઓ સતાવો શું કરવારે—અંતર

નાગરિકા—

૧૨

વાળયું ગોવાળીએ વેર પીટયાએ વાળ્યા જ્યાં ત્યાં જેરે
 રડયાએ કરી મને જેર સખી વીના ગુનાએ જે
 આશા અંતર એક હતી ર્યાને સખી પરણાવવીતી
 માટ સખી હું તો થતી આખી મેળવતાં
 અર્ધી ખાઈ ખાઈ જોડી મારે વેર—

(ભાષણ) બાઈને બાગમાં લાવવા માટે મને કે લાંબેર
પાવડી બળવાના પ્રયત્નમાં બાઈ નવનું થયું તેર
ઉછેદીયો મનનો ઉઠા મારો રાયો બહુજ ભુઠા
હત તને બેસવું પડે ઘેર.

સખીઓ—

૧૩

ધરી વરમાળા હે નૃપ બાળા મંડપ માંહી પધારશે
પ્રસન્ન મનથી ચંદ્ર વહનથી સ્વયંવર મંડપને શોભાવશે
મંગળ ચરણે કાણુ નૃપવરના મંગળ મહેલ હીપાવશે
શાશ્વત્તાળીકાં જીવતી કેરા વંશના વૃક્ષને વીસ્તારશે

રૂકમિણી—

૧૪

મુકુટથી એ કુણુ પદ રજ છે અમુલ્ય
અવર સકળ દુઃખ મુજ
ચોભા સાગર નટવર નાયર નહી કોઈ એની તુલ્ય—
સહસ્ર કીરણ રવીરાજ પ્રકાશે ત્યાં તારાનું શું મુલ્ય—

છોકરાઓ શ્રીદામા ભેશી—૧૫

છોકરા—અલ્યા જુઓ ભાઈબંધ ભેશી આવ્યા
ગપ ગોળા મારી લોળા લોકોમાં ફાળ્યા
ભેશી જુઆ પ્રજામ

જેશી--ભાઈ રામ રામ રામ

છોકરો--જેશી જુઓ મારો હાથ, મારા ભાગ્યની કે વાત

જેશી--અહીંથી જાવ કમજાત--

(છોકરા ભાવથી)

છોકરા--મારા જેશો જુઓ લે જોલ મારા હાથમાંની

વસ્તુનું નામ શું

મારા જેશી જુઓ લે જોલ મારા ખીસ્સામાં

રાખ્યા છે દામ સું

જેશી--પોલંમ પોલ દંમ ઢોલ માંડી પોલ

શ્રીદામા જેશી-- ૧૬

આલ્યું પોલંમ પોલ જગતમાં આલ્યું પોલંમ પોલ

કોઈ કરે નહીં તોલ જગતમાં આલ્યું પોલંમ પોલ

વહેમી લોળા ને વીધામ્ વળી પુરુષાર્થ હીજી

જેશી વચનપર શ્રદ્ધા રાખી થયા વતનથી હીન

કંઈક સદા વેપારે વળ્યા જેશી વચન ગણી સત્ય

ભાગ્ય કરી માઠી સમજી કંઈ ખામી ધરના અથ

રૂઝમિણી—

૧૭

પરેવારે પીયુનો કહે કઇ સંદેશ
 પુંજ મમ સ્વર એ મોહન વરનો લલીલ ત્રીલંગી વેશ
 મોર મુકુટ મકરાકુત કુંડલ પીત વસન મૃદુ કેશ
 ફાટીક ચદ્ર ટુજ ચંદ્રના આગળ થાય સત ક્ષીણ તેજ—

રૂઝમિણી—

૧૮

યમુના તથા કીનારે ગોપાળ ગૌ ચરાવે
 સંગીત સ્વર ઇશારે રાધા નીકટ ખુલાવે
 બસી ધની સુણીને શુદ્ધ દેહની ભુલીને
 નીકળીને ધરથી રાધા ગોપળ સાથે આવે
 યમુના સરિત કુંજે શૈયા કમળ બીજાવી
 શ્રીકૃષ્ણ કર કમળથી રાધા ચરણ દબાવે

રૂઝમિણી

૧૯

આલન હું રાધા ગોરીરે ગોપાળ બન્યા ગવલીરે
 જે વીરના નિયંતા અજ એ રૂપ કર્તા

ભક્ત પ્રેમવશ પરમેશ્વર બન્યા મારા માર્ગ દર્શી
 શુભ પ્રેમ પંથ બતાવો ભવ ભય હવે મીટાવો
 મુજ અંધના નયન ઈશ્વર દ્વાય લગાવો હર્ષી

અંત્યભામા—

૨૦

તમારા વિરહમાં વહાલા મને વેસવ અકારો છે
 મુકોમળ સર્વ અંગોમાં રહ્યા છે આપ અવિનાશી
 ભુલો શું કર્યું ખ્યાસીને ગુન્હો તો શો અમારો છે
 હૃદયની પાંખડી ઉંઘડી સુધાના વહી - દ્વા ઝરણા
 વૃથા તે આપ વીણુ સઘળું ઉગરના ન કેમ આરો છે.
 વીથોગે આ શરીર બાળી બની શું ભક્ત વનમાળી
 ક્ષવનિ તે ભક્તથી નીકળે તુલિ તુલિજ ખ્યારો છે.

આદામા ગોપી—

૨૧

હાય નને જોતાં કંઈ કંઈ થાય છે
 શું કરો છો હાય
 જુવો ભાઈ પ્રપંચી આમ પીટય છે
 શું કરો છો હાય જોને વાળી ભરો
 અરે સુખ સંડ સુખ— જોને માફ કરો

ત્રેમી પંખીડુ પુર પાંખાય છે (૨) હ હ હ

લાક્ષ્મી આમડુ ચીરાય છે.

આમ ને લાક્ષ્મી આમડુ ચીરાય છે.

તમે શું કરો છો હાય એને વાગી જશે

તને ખાય ખોડીયાર પડે મેલડીનો માર

સાથે નેગણીયું ચાર

મને મારી નાખ્યો (૨) હવે ભાગ હવે ભાગ્ય

રૂઠમીણી—

૨૨

હર્ષ આજ હૃદય ભારી નેઈ સમીપ શ્રી ગિરિધારી

રજ પુષ્પ સુગંધથી ગંધ વહે ચહેછે સરિતા પગ સાગરનો

વળી ડોડીલ ગાન સુણાવી વહે મહિમા મુખથી નટ નાગરનો

તર પદલવ ભૂમી સમીર હસે હસતા નીરખું નદીના ઝરણો

તૃણ અંકુર હૃદ અતિ ધરતાં રૂરતાં નીરખી હરીના ચરણો—

રૂઠમીણી—

૨૩

અહો હૃદયમણી તુજ વીરહે બની રથીતી અતી

દુઃખભર્ય કેહ લાલી—

સ્વામી કમળ સમ ગાત્ર સકળ મારા
કામ વીરહે થયા પ્રવેત હો પ્રીય વામાં
તૃપીત આતક રહે નીત્ય તુજ પ્રીતી વારી

રૂકમણી—

૨૪

સુઘડ તે સદ્ગુણશાળી નાર સ્વામીને સ્નેહે ભજેરે
પ્રીતમના પ્રીતે પુજે પાય શીયળ શૃંગાર સજેરે
સુકન્યા સતીના નીયમને ધારે
ધર્મ શાસ્ત્ર શુભ ગ્રંથ વીચારે
પતી ગુણ ગીતા ગાન સતી ભવ સીંધુ તરેને—
સતીને પતી પરમેશ્વર દેવા
શુદ્ધ મનેથી કરતી સેવા
સ્વામી ભક્તિની ટેક વીજય વરમાળા વરેરે—

મહન—

૨૫

રતિ સુંદરી મુળણ હવે તુંજ હૃદય દ્વાણ
રચીક રમણી મનહારો મમ પ્રાણ છે

રતિ—નાથ રાખો નિત નેહ મેહ અમીના વરસાવનારા બહાણ
ભવસિંધુનું બહાણ છે—

મદન—ધારી પત્ની વૃત્ત ટેક કરી દીલડાંને એક
રતિ—નેક અંતરથી આપને રીઝાવશું

મદન—આવ્યો ઠેકભે હારી હવેથી તુ એક ખ્યારી
રતિ—સંગે સંસારને શોભાવશું

સત્યસામા કૃષ્ણ— ૨૬

નાગરીકા તથા શ્રીદામા—

સત્ય—મુકાને હાથ હે મુરારીરે હું રાજ કુંવારી—

કૃષ્ણ—શાને શરમાયે પ્રીય મારીરે જોખન મતવારી લલના છે
નવલ દુલારી

સત્ય—બાળી બોળી હું બાળા કાંઈ નવ જાણું કૃષ્ણ
સારી નહીં ટેવ આ તમારીરે વીઠલ વનબાળી

નાગરિકા—સમજીને સહીયર શાણી નાનાની તણદે વાણી
સોંપી વરમાળ થા પટરાણીરે શુભવંતી તારા મનની
જાણે છે જિન્ધારી—

શ્રીદામા—શુભ આ યોગડીયું સાડું સાધન સર્વે શુભધારી
લખને કુવારા કુંજ વીહારીરે આ તક છે સારી મહેનત
સફળ થાય હમારી—

અધા—

શી મનહર આજે શોલા છે મન લોલાય
 શ્યામ રનેહેવર્ષા રાજવર સુતા
 યાદવકુમારી આ અત્યભામા સુભગા જય વરદા સુખદા—
 ॐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ

બાકેર

ખબર.

નીચે લખેલા પુસ્તકો શ્રી વિશ્વરંજ નાટક સમાજનો સુકામ હોય ત્યાંથી મળશે. જેઓ સાહેબોને બેઠતા હોય તેઓએ રાકડી કીમતથી મંગાવી લેવાં વેદચુપેખલ અથવા નોટપેઠ કાગળ તાપ નામાં આવશે નહીં

રૂકમીણી સ્વયંવર	રૂા. ૦-૩-૦
સતી સતીના	રૂા. ૦-૩-૦
અહલ્યામાર્ગ	રૂા. ૦-૩-૦
શ્રી સિદ્ધિ સત્યેન્દ્ર	રૂા. ૦-૬-૦
ન્યાય ત્રિષુ	રૂા. ૦-૩-૦
અંશુમતી	રૂા. ૦-૩-૦
સમ્રાટ અશોક	રૂા. ૦-૩-૦
આત્મબળ	રૂા. ૦-૩-૦
મહાત્મા તુલસીદાસ...	રૂા. ૦-૩-૦
યોગમાયા	રૂા. ૦-૩-૦
વીરકેશરી	રૂા. ૦-૩-૦

શ્રીમનલાલ બકેરદાસ દલાલ

માલેક:—શ્રી

નામ.

